

Alternatiivsete väikelastehoiu võimaluste kaardistamine Eestis

UURIMUS

ALTERNATIIVSETE VÄIKELASTEHOIU VÕIMALUSTE KAARDISTAMINE EESTIS

Koostanud: Ruta Mürk

MTÜ Perekasvatuse Instituut
Tartu 2006

Alternatiivsete väikelastehoiu võimaluste kaardistamine Eestis

Uuringu valmimist toetas Euroopa Ühenduse algatus EQUAL projekt "Lapsed hoitud, emad tööl"

Copyright © Ruta Mürk

Sisukord:

Sissejuhatus.....	3
1. Laste päevahoiuga seotud mõisted ja seadusandlikud alused.....	4
1.1. Kohaliku omavalitsuse osa laste päevahoiu korraldamisel.....	7
2. Muudatused lasteaegade süsteemis seoses Eesti iseseisvumisega.....	8
2.1. Vajadus alternatiivsete lastehoiuvõimaluste järele.....	9
3. Alternatiivsete lastehoiuvõimalusi maakonniti.....	13
2.1 Harju maakond.....	13
2.2 Hiiu maakond.....	16
2.3 Ida-Viru maakond.....	17
2.4 Järva maakond.....	18
2.5 Jõgeva maakond.....	18
2.6 Lääne- Viru maakond.....	19
2.7 Lääne maakond.....	20
2.8 Põlva maakond.....	21
2.9 Pärnu maakond.....	22
2.10 Rapla maakond.....	23
2.11 Saare maakond.....	24
2.12 Tartu maakond.....	25
2.13 Valga maakond.....	26
2.14 Viljandi maakond.....	27
2.15 Võru maakond.....	28
Kokkuvõte	30
Kasutatud kirjandus.....	31
Lisad.....	32

Sissejuhatus

Käesolev uurimus käsitleb alternatiivsete väikelastehoiu võimaluste kaardistamist Eestis. Uurimuse eesmärk on välja selgitada ja kaardistada hetkel lapsehoiuteenust pakkuvad asutused ja nende vormid erinevates omavalitsustes. Uuring teostatakse Rahvastikuminiistri büroo juhtimisel oleva Euroopa Sotsiaalfondi raames rakendatava Euroopa Ühenduse algatuse EQUAL rahastatud projekti: „Lapsed hoitud, emd töö!” raames. Projekti eesmärgiks on luua väikelaste vanematele alternatiivseid lastehoiu võimalusi, võimaldamaks neil tööturule naasta.

Uurimuse teostamiseks kasutati ankeetküsitlust. Ankeet saadeti kõigisse omavalitsustesse 2005.a. septembris. Küsimustik sisaldas viit küsimusteblokki (lastehoiu korraldus omavalitsuses, missugune on alternatiivsete lasteasutuste juriidiline vorm, omavalitsute toetus alternatiivsetele lasteasutustele, alternatiivsete lastehoiukohtade arv, kohaliku omavalitsuse piirkonna vajadus alternatiivsete lastehoiukohtade järele).

Lastepäevahoiu korraduse puhul uuriti eelkõige olemasolevaid kohaliku omavalitsuse poolt pakutavaid lastehoiuteenuseid. Alternatiivsete lasteasutuste puhul selgitati välja tegutsemise juriidilised alused ja vormid. Omavalitsuste toetamise osas alternatiivsetele lasteasutustele püüti välja selgitada, kas ja kuidas kohalikud omavalitsused neid asutusi toetavad. Kas ja kui palju kohaliku omavalitsuse piirkonnas on alternatiivseid lastehoiukohti ja kas nende järele on vajadus?

Uurimuse teostamist raskendas asjaolu, et alternatiivsed lastehoiuteenuse pakkujad ei tööta koordineeritud süsteemi alusel. Paljud asutused on alles tekkinud või tekkimas, seega puuduvad usaldusväärsed statistilised andmed.

Eelpoolnimetatud raskuste tõttu ei ole käesolevas uurimuses kajastatud kindlasti kõiki olemasolevaid alternatiivseid lasteasutusi. Sellest tulenevalt on vajadus uurimust edaspidi täiendada. Käesolevas uurimuses on kaardistatud alternatiivsed lastehoiukohad 2005.a.

Alternatiivsete väikelastehoiu võimaluste kaardistamine Eestis

Uurimuse teostaja tänab Rahvastikuministri bürood toetuse eest uurimuse läbiviimisel, ja kõiki kohaliku omavalitsuse töötajaid koostöö eest taustandmete hankimisel ning Perekasvatuse Instituuti meeldiva koostöö eest.

.

1. Laste päevahoiuuga seotud mõisted ja sedusandlikud alused

Vastavalt Eesti Vabariigis kehtivale haridusseadusele omandatakse alusharidus põhiliselt kodus ning selle eest vastutavad vanemad või neid asendavad isikud. Perekondlikku kasvatust toetavad ja täiendavad koolieelsed lasteasutused.

Koolieelne lasteasutus on koolieast noormale lastele hoidu ja alushariduse omandamist võimaldav õppeasutus.

Koolieelsete lasteasutuste õigusliku seisundi kehtestavad koolieelse lasteasutuse seadus ja nende põhikirjad.

[RT I 1993, 40, 593 - jõust. 16. 07. 1993]

Alternatiivsed lastehoiuasutused

on mängurühmad, mängutoad, lastekeskused, perekeskused, perepäevahoid jt. lapsehoiu teenust pakuvad lasteasutused, mis moodustatakse kas kohaliku omavalitsuse asutusena või eraettevõttena.

Perepäevahoid on lapsehoiu teenus, kus üks lapsehoidja hoiab 4-8 last kas enda kodus või selleks üüritud ruumides. See on alternatiivne väikelastehoiu võimalus nendele lastevanematele kelle tööpäev ei sobi tavalasteaia lahtioleku ajaga, kes ei saa kohta lastepäevakodus või kelle lapse tervisliku seisundi või individuaalse omapära tõttu ei sobi tavalasteaia hoiuvorm.

Lapsehoidja, kes perepäevahoidu korraldab peab vastama lapsehoidja kutsestandardis kehtestatud nõuetele.

Perepäevahoiu juriidilisteks vormideks on munitsipaalasutus, füüsilisest isikust ettevõtja, osühing, mittetulundusühing, aktsiaseltsjne.

Alternatiivsete väikelastehoiu võimaluste kaardistamine Eestis

Perepäevahoiu vorm peab vastama lapse hoidmise ja kasvatamise nõuetele ning lapsehoidja peab suutma laste eest igati hoolt kanda.

Nõuded lapsehoidjale on määratletud lapsehoidja kutsestandardiga ja perepäevahoiu korraldus muude EV kehtivate seaduste ja määrustega.

Mängurühm- moodustatakse tavalasteaia, põhikooli, perekeskuse või mõne muu asutuse juurde kodustele lastele lastehoiuks ja laste kooliks ettevalmistuseks.

Mängutuba on lastehoidu ja vabaaja sisustust pakkuv asutus. Mängutoas võivad lapsed viibida koos vanematega või saavad vanemad jätta lapse mõneks tunniks hoidja hooleks. Mängutoad pakuvad ka meelelahutuslike ürituste ja laste sünnipäevade korraldamise teenust.

Lastekeskus on asutus, kus võimaldatakse lastel osaleda erinevates huviringides, treeningutes, kooliks ettevalmistuse kursustel ning korraldatakse lapsehoidu, laste laagreid jmt.

Perekeskus on asutus, kus pakutakse komplekselt lastehoiu teenust väikelastele ja koolitust ning huvitegevust kogu perele.

AMBLA MÄNGURÜHM

Eelkooliealiste laste mängurühm hakkas Ambla Põhikoolis koos käima 2004.a oktoobrikuust. Mängurühma loomise mõte tekkis augustis, kui AHS ei olnud veel loodud. Küsitlesime lapsevanemaid, kelle peres kasvasid eelkooliealised lapsed, kas nad tootsid oma lapsed mängurühma, kui see tegutseks. Kuigi Ambla vallas on lasteaed (Amblast 10 km eemal Aravetel), ei taha suurem osa meie lapsevanematest oma lapsi kodunt nii kaugele saata terveks pikaks päevaks. Seetõttu oli lasteaia käivaid lapsi väga vähe. Kuid ka väikesed inimesed vajavad omaealiste seltsi ning lastevanemate suhtumine mängurühma mõttesse oli väga positiivne.

Alternatiivsete väikelastehoiu võimaluste kaardistamine Eestis

Ambla Põhikool toetas igati seda mõtet ja edasi tegutsesime juba koos. Kolmel esimesel kuul käisid lapsed koos kaks korda nädalas neli tundi korraga. Alates jaanuarist on mängurühm avatud kolmel päeval nädalas kuus tundi korraga. Lastega tegelevad neli kooliõpetajat ning alati on laste juures ka õpetaja-abi. Lastele meeldib koos tegutseda. Õpetajate juhendamisel toimub mängimisega vaheldumisi õppetöö. Antakse algteadmisi emakeelest, matemaatikast, inglise keelest, lauldakse, tantsitakse, joonistatakse, meisterdatakse ja tehakse muud huvitavat.

Alusharidus on teadmiste, oskuste, vilumuste ja käitumisharjumuste kogum, mis loob eeldused edukaks edasijõudmiseks igapäevaelus ja koolis.

[RT I 1993, 40, 593 - jõust. 16. 07. 1993]

Alushariduse võib laps omandada lasteasutuses või kodus. Lasteasutuse tegevus- ja päevakava koostamisel arvestatakse alushariduse raamõppekava ning selle paikkonna, kus lasteasutus asub, kultuurilist omapära ja rahvatraditsioone. Lasteasutuse tegevus- ja päevakava kinnitab juhataja.

Alushariduse raamõppekava määrab kindlaks:

õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid;

õppe- ja kasvatuskorralduse põhimõtted;

õppe- ja kasvatustegevuse sisu, mahu ja selle ajalise korralduse;

lapse arengu hindamise põhimõtted;

lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel;

eesti keele õpetamise põhimõtted, sisu ja mahu lasteasutuses või rühmas, kus õppe- ja kasvatustegevus toimub teises keeles.

Tegevused toimuvad rühma päevakava alusel, mis määrab laste eale vastava päevarütmi, une- ja ärkvelolekuaja.

(Koolieelse lasteasutuse seadus, vastu võetud 18.02.1999.a.)

Alternatiivsete väikelastehoiu võimaluste kaardistamine Eestis

Lasteasutuste liigid

Vastavalt koolieelse lasteasutuse seadusele on lasteasutuse liigid:

Lasteaed – kuni seitsmeaastastele lastele.

Erilasteaed – kuni seitsmeaastastele erivajadustega lastele.

Lasteaed- algkool – lasteaiaga on ühendatud algkool või lasteaed-põhikool.

Lasteasutused jagunevad munitsipaal- ja eralasteasutusteks. Valla- või linnavalitsus võib lasteasutuse juhataja ettepanekul moodustada lasteasutuses vastavalt vajadusele sobitusrühmi, kuhu kuuluvad erivajadustega lapsed koos teiste lastega, samuti erirühmi, kuhu kuuluvad erivajadustega lapsed.

Lasteasutuse asutab valla- või linnavalitsus kohaliku omavalitsuse volikogu otsusel ja Haridus ja Teadusministeeriumi poolt väljastatud koolitusloa alusel.

Munitsipaallasteasutuse, eralasteasutuse ja eralasteaed-alkooli tegevust reguleerib koolieelse lasteasutuse seadus niivõrd, kuivõrd erakooliseadus ei sätesta teisiti.

(Koolieelse lasteasutuse seadus).

Lasteasutustele kehtestatud tervisekaitseõuded on määratletud koolieelse lasteasutuse tervisekaitse-, tervise edendamise, päevakava koostamise ja toitlustamise nõuetega, kinnitatud sotsiaalministri 25.10. 1999.a. määrusega nr.64.

Laste arv rühmas

Sõimerühmas võib olla kuni 14 last;

lasteaiarühmas kuni 20 last;

liitrühmas kuni 18 last.

Lasteasutuse hoolekogu ettepanekul võib valla- või ka linnavalitsus suurendada laste arvu

Lasteaiarühmas kuni 4 lapse võrra ning liitrühmas kuni 2 lapse võrra.

Erirühmas võib olla kehapuudega laste rühmas kuni 12 last;

kõnehälvetega ja spetsiifilise arenguhäiretega laste tasandusrühmas kuni 12 last;

vaimse alaarenguga laste arendusrühmas kuni 7 last; meelepuudega laste rühmas kuni 10

last ja liitpuudega laste rühmas kuni 10 last.

Alternatiivsete väikelastehoiu võimaluste kaardistamine Eestis

Sobitusrühmas on iga erivajadusega lapse kohta 3 last vähem kui teistes lasteasutuse rühmades.

Eralasteaiad moodustatakse erakooli seaduse ja Haridus-Teadusministeeriumi poolt kinnitatud koolitusloa alusel. Juriidilidteks vormideks on põhiliselt osahiing või mittetulundusühing.

Eralasteaiad lähtuvad oma tegutsemisel samuti alushariduse raamõppekavast nagu munitsipaallasteasutusedki. Ka eralasteasutuse ülesanne on lapse ealisi, soolisi, individuaalseid vajadusi ja iseärasusi arvestades luua võimalused ja tingimused isiksuse kujunemiseks, hoida ja tugevdada lapse tervist ning soodustada tema igakülgset arengut.

Eralasteaia kohatasu ja lapsehoiu ning toidumaksumuse kinnitab erakooli nõukogu. Tervisekaitse nõuded on määratletud lasteasutustele kehtestatud tervisekaitse nõuetega, mis on kinnitatud sotsiaalministri määrusega 25.10.1999.a nr.64. Omavalitsused võivad vastavalt otsusele toetada eralasteasutuste tegevust pearaha või muude toetustega.

(Koolieelse lasteasutuse seadus, vastu võetud 18.02.1999.a.).

1.1 Kohaliku omavalitsuse osa laste päevahoiu korraldamisel.

Vastavalt koolieelse lasteasutuse seadusele on kohaliku omavalitsuse kohustus luua kõigile oma haldusterritooriumi alaliselt elavatele lastele, kelle vanemad seda soovivad, võimaluse käia teeninduspiirkonna lasteasutuses.

Kohalikel omavalitsustel on võimalus moodustada lasteaed-põhikool. Tihtipeale töötab maapiirkonnas ühes hoones ühe- kuni kolmerühmaline lasteaed ja eraldi asutusena väikese õpilaste arvuga põhikool.

Lapsevanemad võivad vabalt valida lasteasutusi kui neis on vabu kohti. Lasteasutus peab eelisjärjekorras vastu võtma oma teeninduspiirkonnas elavaid lapsi. Vabadele kohtadele võib võtta lapsi ka väljaspoolt teeninduspiirkonda.

Omavalitsusel on kohustus luua erivajadustega lastele võimalus areneda ja kasvada elukohajärgses lasteasutuses, moodustades sobitusrühmi, erirühmi või asutada erilasteaedu.

Alternatiivsete väikelastehoiu võimaluste kaardistamine Eestis

Lasteaia aastaringse või hooajalise tegutsemise ja lahtiolekuaja otsustab valla- või linnavalitsus hoolekogu ettepanekul. Laste vastuvõtu kord lasteasutusse kehtestatakse valla- või linnavalitsuse poolt.

Lasteasutusse esitatavate dokumentide loetelu, vastuvõtu tingimused, avalduste registreerimise põhimõtted ja rühmade komplekteerimise tähtajad kehtestab kohalik omavalitsus. Koolieelse lasteasutuse seadusega reguleeritud asutuste (mitte eralasteaiad) ehk munitsipaallasteaedade puhul ei tohi vanemate poolt tasutav lasteaiatasu (sh. toit) ületada 20% alampalgast. Kohalikud omavalitsused toetavad lasteasutusi pearahaga ja osalise toiduraha kompenseerimisega.

Koolieelsed lasteasutused pakuvad laste hoitu ja alushariduse omandamise võimalust 1-7.aastastele lastele. Koolieelses lasteasutuses arvestatakse lapse individuaalsusega ning soodustatakse tema arengut. (Koolieelse lasteasutuse seadus, vastu võetud 18.02.1999.a.)

2. Muudatused lasteaedade süsteemis seoses Eesti iseseisvumisega.

90-ndatel aastatel toimunud muudatused Eesti ühiskondlikus elus tekitasid muutusi ka lastehoiu süsteemis. Kui senini toimisid lasteaiad omavalitsuse ja ametkondlike asutustena, siis seoses omandireformiga likvideeriti ametkondlikud lasteaiad. Enamus nendest anti üle omavalitsuse haldusesse. Mõned lasteasutused aga kohandati ümber teisteks asutusteks. Paljud lasteasutused 90-ndatel aastatel asusid lasteaiaks kohandatud eramajades, mis erastamisprotsessi käigus tagastati omanikele. Seoses sellega suleti mitmed lasteaiad.

Oluliseks muutuseks oli mitteestlaste väljaränne, mistõttu vabanes palju lasteaiakohti just vene õppekeelelaste lasteaedades. Kuna koolieelsetele lastele oli lasteaiakohti piisavalt, toodi paljudesse lasteaedadesse sisse esimesed kooliklassid. Tänu niisugusele ümberkorraldusele säilisid paljud lasteaiarühmad. 2001.a. viidi need kooliklassid uuesti koolide juurde tagasi ja ruumid kohandati koolieelsetele lastele. Seega stabiliseerus koolieelsete lasteasutuste võrk 2001.aastaks.

2.1 Vajadus alternatiivsete lastehoiuvõimaluste järele

Seoses sündide olulise kasvuga viimastel aastatel on tekkinud olukord, kus paljudes piirkondades ei piisa lasteaiakohti.

Uuringu «Lastehoid Eesti peredes 2004» järgi valmistab lastehoid enim muret 2- 3-aastaste laste vanematele.

- 40% töötavatest vanematest kasutavad lapsehoiuks tavalasteaeda
- üle 70% tavalasteaia kasutajatest toob põhjuseks selle, et laps saab lasteaias suhelda teiste lastega
- 47% küsitletutest eelistavad lapsehoiuviisina lasteaedu, 20% lapsehoidjaid, 12% eralasteaedu, 11% perepäevahoidu, 10% lühiajalist hoitu
- Kõige rahulolematumad praeguse lastehoiukorraldusega on need lapsevanemad, kes sooviksid tööturule naasta, s.o peamiselt 2-3 aastaste laste vanemad. Nad tõid välja töö- ja pereelu ühitamise probleeme:

lasteaedades on väikelastele ebapiisavalt kohti;

alternatiivsed lastehoiuviisid (lapsehoidja) on liiga kallid;

tööturg on jäik, ei saa töötada osalise tööajaga.

(Ainsaar, M; Lastehoid Eesti peredes 2004)

Eesti Laste- ja Perepoliitika kontseptsiooni kohaselt

peab riik looma võrdsed võimalused nii töö- kui pereelus osalemiseks. See põhimõte hõlmab kolme valdkonda:

- a) Erinevate vajadustega lapsed ja pered vajavad erinevat tuge. Riik ja kohalik omavalitsus on lastega perede suhtes paindlikud ning arvestavad nende vajadusi, tagades lastele võrdsed võimalused olenemata näiteks laste elukohast, soost, pere tüübist, rahvusest ja teistest teguritest.
- b) Võrdsust lastega ja lasteta perede vahel - kuigi laste kasvatamine nõuab igalt lapsega perelt täiendavaid ressursse, on see Eesti ühiskonnale kasulik tegevus. Seega on mõistlik rakendada ühiskonnasisese solidaarsuse põhimõtet, et lastega seotud kulutusi võrdsemalt

jagada.

c) Võrdsust pere sees ja vanemate vahel - igal perel peab olema võimalik teha individuaalseid valikuid, kuid ühiskonna huvides on jagada laste kasvatamise ja tööga seotud kohustusi naiste ja meeste ning pere liikmete vahel võrdsemalt. Võrdsem kodu- ja tööelus osalemine tuleb kahtlemata kasuks ka mehe, naise ja teiste pereliikmete paremale teineteisemõistmisele, laste sotsialiseerumisele (isa, vanavanemate roll kasvatuses) ning aitaks vältida naiste professionaalse kvalifikatsiooni probleeme pärast pikka lastega kodus olemist. (Eesti laste- ja perepoliitika kontseptsioon).

Euroopa Nõukogu Ministrite Komitee soovitusel liikmesriikidele (2002)⁸ laste päevahoiu korraldamisest pööratakse tähelepanu sellele, et tänapäeval elavad lapsed ühiskonnas, mis on üleelanud sügavaid muutusi ja kus rohkem kui varem arvestatakse lapsi, kui isiksusi oma eneste õigustega. Tähendades, et lastele mõjuvad sellised ühiskonna muutused, nagu perekonna struktuuri muutus, naiste tunduvalt suurem osalus tööturul, multikultuursetes ühiskonna elamise tagajärjed ja elanikkonna ränne riigi piires ja riikide vahel. Arvestades, et laste päevahoid peab vastama laste vajadustele, mis tähendab vajadust kasvada ja areneda lähtuvalt oma isiklikest vajadustest ja sellega seoses saada tähelepanu, saada tunnustust, püüelda turvalisuse, stabiilsuse ja kindluse poole ümbritsevas keskkonnas ja suhetes teiste inimestega. Liikmesriikide valitsustel soovitatakse võtta tarvitusele abinõud kättesaadavate, odavate, paindlike ja kõrgekvaliteediliste laste päevahoiuteenuste arendamiseks. Tingimuste erinevused, milles lapsed kasvavad, tingib erinevate teenuste võimaldamise vajaduse, kuna erinevad sotsiaalsed tingimused eeldavad erinevaid teenuseid. Antud soovitude eesmärkidest lähtuv mõiste "laste päevahoiu teenused" võib sisaldada:

- a) päevased lastesõimed, lasteaiad, lastehoiu päevakeskused, milles lapsed alates sünnist ja järgnevalt veedavad olulise osa ajast;
- b) mängurühmad kõige väiksematele lastele
- c) rahastatud laste koduhoid
- d) perekeskus, mis pakub laste päevahoidu komplekselt, tegevust peredele ja lastele;
- e) päevahoid koolini ja peale kooli.

Alternatiivsete väikelastehoiu võimaluste kaardistamine Eestis

Laste päevahoid peab olema kättesaadav kõigi laste jaoks ja päevahoiu korraldus peab tulenema laste huvidest. Teenuste võimaldamine peab olema planeeritud järjepideva, koordineeritud ja kompleksse poliitika raames laste päevahoiu valdkonnas, arendades mitmekülgset koostööd kõigil tasanditel. Võtta tarvitusele abinõud lastehoiu tingimuste vastavusse viimiseks tervisekaitse ja ohutuse nõuetele, mis on kehtestatud kompetentsete võimuorganite poolt. Ruumidesse ja hoonetesse peab olema võimaldatud ligipääs liikumispuuetega lastele. On vajalik, et lastele vastaks vajalik arv täiskasvanuid, et lapsed saaksid kergesti pöörduda täiskasvanu poole ja talle osutatakse vajalikku tähelepanu. Liikmesriigid peavad kehtestama laste päevahoiu kvaliteedi näitajad ja selle hindamise, kontrolli ja erapooletu inspekteerimise korra vastavalt rahvuslikule seadusandlusele, rõhutades laste heaolu, põhivajadusi ja õigusi. (Euroopa Nõukogu Ministrite Komitee soovitusel 18.09.2002).

Eestis on alustanud alternatiivse lastehoiusüsteemi juurutamist rahvastikuministri büroo. 19.08.2004.a. esitas Rahvastikuminister Paul-Erik Rummo valitsuskabinetile ettepanekud alternatiivsete lastehoiuvõimaluste väljatöötamiseks Eestis. Ettepaneku sisuks oli rahvastikuministri büroo töörühma poolt väljatöötatud alternatiivse lastehoiusüsteemi alused, toetamaks eelkõige 0,5 – 3 aastaste laste vanemaid töö- ja pereelu ühitamisel. Alternatiivse lastehoiu süsteemi idee seisneb lastehoiule mõeldud pearaha liikumises koos lapsega olenemata lapse hoidmisviisist. Ettepaneku kohaselt hakataks pearaha maksma alternatiivse lapsehoiuteenuse pakkujale, kui teenusepakkuja on alternatiivseid lapsehoiuvõimalusi kajastavas registris arvel. Lapsevanema kanda jääks sel juhul ainult pearaha ületavad kulud kasutatud teenuse ulatuses. See süsteem võimaldaks legaliseerida olemasolevad alternatiivsed lastehoiu asutused. Rahvastikuministri büroo on välja töötanud lastehoidu soodustavad meetmed ettevõtluses. Nendeks on: osalise tööaja propageerimine Eestis; lastehoiualaste investeeringute vabastamine soodsumaksust ning kvalifikatsiooni tõstmiseks ja taastamiseks koolituse pakkumine tööturule naasvatele lapsevanematele. Antud ettepanekute elluviimiseks ja koordineerimiseks uuendatakse rahvastikuministri juhitava demograafiakomisjoni ("Ministeeriumidevaheline

Alternatiivsete väikelastehoiu võimaluste kaardistamine Eestis

komisjon Eesti demograafilise olukorra analüüsimiseks ja riiklike meetmete programmi väljatöötamiseks”)koosseisu ning sätestatakse programmi uued ülesanded.

Hetkel toimib Eestis heal tasemel lasteaedade süsteem. Põhilise lastehoiuteenuse katavadki munitsipaallasteasutused, kes pakuvad ka alusharidust. Alternatiivsete lastehoiuasutustena tegutsevad **eralasteaiad** (näiteks lasteaed Pääkapikk Tartus, lasteaed Naba Tallinnas jt.). **Mängutuba** pakub lastele vabaaja veetmise võimalust koos vanematega ja ka lapsehoidmise teenust. Tavaliselt on lapsehoid mõneks tunniks päevas. Lapsehoidmise tunnihinnad on hoiukohtades erinevad.

Lastekeskused pakuvad lastele mitmesugust huvitegevust, vabaajaveetmise võimalust ja ka lastehoidu. Näiteks lastekeskuses Midrimaailm pakutakse peale lapsehoiu võimaluse veel klubilist tegevust mudilastele, kooliks ettevalmistust, laulu ja rütmika õppimist jne.

Perekeskused pakuvad vabaajaveetmist ja erinevaid huvitegevusi kogu perele, sealhulgas ka lastehoiuteenust. Näiteks Päikesekillu Perekeskus Viljandis.

Lastevanemate jaoks on probleem alternatiivsete päevahoiuteenuste kättesaadavuses ja tasus. Kohalikud omavalitsused küll toetavad eralasteaeadasid jt. lastehoiukohti, kuid põhiliselt seal, kus ei suudeta piirkonna lastehoiuteenuse vajadusi katta munitsipaallasteaedadega. Seega on lapsevanemate valikuvõimalused küllaltki minimaalsed.

Alternatiivsed lasteasutused on tekkinud peamiselt lasteaiakohtade nappuse tõttu suurtesse linnadesse ja nende lähiümbrusse.

Ühiskonnas toimuvate muutuste tõttu vajavad lapsevanemad üha rohkem paindlikku lastehoiu süsteemi. Samuti on oluliselt kasvanud nende laste hulk, kellele suured lasteaiarühmad ei sobi kas tervisliku seisundi või individuaalse omapära tõttu.

Küsitletud omavalitsustest 70 % ei osanud vastata, kas alternatiivsete lastehoiukohtade järele on nende piirkonnas vajadus, kuna vastavaid küsitlusi ei ole tehtud ja samas on lasteaiakohti piisavalt. Siiski arvati, et võimaluse tekkides kasutaksid lapsevanemad neid meeleldi, kui leitakse vahendid rahaliseks toetuseks. Mitme omavalitsuse poolt on ära märgitud vajadus algklassilaste koolijärgseks hoiuks.

3. Alternatiivsed lastehoiu võimalused maakonniti

3.1 Harju maakond

Omavalitsus	Lastehoiu võimalused	Juriidiline vorm	Alternatiivsete lastehoiu kohtade Aadressid	Vajadus lastehoiu kohtade järele OV
Tallinna LV	132 Lasteaeda	OV		jah
Tallinn	Eralasteaed Kuldpelikani Pesa	OÜ	Karjamaa 3	
Tallinn	Eralasteaed Naba	OÜ Naba	Kloostrimetsa tee 29/ Metsavahi tee 24	
Tallinn	Eralasteaed Punamütsikese Mudilasmaja	AS Fleksont	Kummeli 18	
Tallinn	Eralasteaed Toome	FIE Eha Juhkam	Toome pst.8	
Tallinn	Vanalinna Lasteaed	OÜ	Lai 9	
Tallinn	Kaarlike, EELK Kaarli koguduse Lasteaed	Karli kogudus	Toompuiestee 4	
Tallinn	Eralasteaed Edu Valem, Lasnamäe	Edu Valem MTÜ	Lasnamäe	
Tallinn	Eralasteaed Ma Ray	Ma Ray MTÜ	Vilisuu 7	
Tallinn	Eesti Rahvusvaheline Eelkool	MTÜ	Juhkentali 18	
Tallinn	Eesti Rahvusvaheline Lasteaed	MTÜ	Kentmanni 18	
Tallinn	Minilasteaed Lõvimeri	OÜ	Tiskrevälja 5	
Tallinn	Lastekeskus Midrimaailm	OÜ	Pargi 16	
Tallinn	Lastekeskus Sjajalgne	UÜ	Koidu 56-11	

Alternatiivsete väikelastehoiu võimaluste kaardistamine Eestis

Tallinn	Audentese Lastekool	Audentes AS	Tondi 84	
Tallinn	Alltrendo Trallituba	Alltrendo OÜ	Tammsaare tee 89	
Tallinn	Riki-Tiki Mängumaa	Annilill OÜ	Pärnu mnt.59	
Tallinn	Caritase Perekeskus	Caritas Eesti MTÜ	Erika 7	
Tallinn	Ahhoi Mängutuba	Kaivil OÜ	Pae 74	
Tallinn	Lastekeskus Marakas	Karomar OÜ	Laulupeo 2	
Tallinn	Ema ja Lapse Keskus	Konsulent OÜ	Tuukri 11	
Tallinn	Fantaasia lastetuba	Mängutuba OÜ	Paldiski mnt.77	
Tallinn	Reds Play Centers Kristiine Keskuses	Reds Centers OÜ	Endla 45	
Tallinn	Reds Play Centers Ülemiste Keskuses	Reds Centers OÜ	Suur- Sõjamäe 4	
Tallinn	Rexam	Rexam Grupp OÜ	Mustamäe tee 60	
Tallinn	Jõmmi Peo-ja Mängutuba	Rikkagrupp OÜ	Narva mnt.31	
Tallinn	Nipi Mängumaa	Seiklussport OÜ	Tartu mnt.35	
Tallinn	Trikatrei Mängutuba	Sünnipäeva keskus OÜ	Paldiski mnt.102	
Tallinn	Nõmme Lastepäevakeskus	Tallinna Nõmme Noortemaja	Vabaduse pst.22	
Talinn	Trikatrei, Tammsaare	Trikatrei OÜ	Tammsaare tee 135	
Tallinn	Fantaasia mängutuba, Paldiski mnt 77	OÜ	Paldiski mnt.77	
Tallinn	Memmemusi mängurühm	OÜ	Esku 16	
Tallinn	Bim-Bom mängutuba	OÜ	Peterburi tee 15	

Alternatiivsete väikelastehoiu võimaluste kaardistamine Eestis

Tallinn	Juntsu lastehoid	OÜ	Vabaduse pst.131, Ugala 1	
Tallinn	Jõmmi peo-ja mängutuba	Rikkagrupp OÜ	Narva mnt.77	
Maardu LV	3 lasteaeda	OV		jah
Keila LV	3 lasteaeda	OV		-
Paldiski LV	2 lasteaeda	OV		-
Loksa LV	1 lasteaed	OV		-
Saue LV	1 lasteaed	OV		jah
	Väike Päike	MTÜ	Pilliroo 63, Laagri	
Saue vald	1 lasteaed	OV		-
Saku vald	2 lasteaeda 1lasteaed- algkool	OV		jah
Saku vald	Laste mängu ja loovustuba Talent	MTÜ		-
Jõelähtme vald	3 lasteaeda	OV		-
Kose vald	3 lasteaeda 1lasteaed- algkool	OV		-
Kernu vald	1 lasteaed	OV	-	jah
	Mängurühm	OV	-	
Anija vald	3 lasteaeda	OV	-	jah
Kuusalu vald	2 lasteaeda 1 lasteaed- algkool	OV	-	-
Aegviidu vald	1 lasteaed	OV	-	jah
Harku vald	4 lasteaeda, 2 lasteaed- algkooli	OV	-	-
Keila vald	1 lasteaed, 2 lasteaed- algkooli	OV	-	-
Kiili vald	1 lasteaed	OV	-	-
Kõue vald	2 lasteaeda	OV		
Loksa vald	1 lasteaed- algkool	OV	-	-

Alternatiivsete väikelastehoiu võimaluste kaardistamine Eestis

Padise vald	2 lasteaeda	OV	-	-
Rae vald	3 lasteaeda	OV	-	-
Raasiku vald	2 lasteaeda	OV		
Vasalemma vald	2 lasteaeda	OV	-	-
Viimsi vald	5 lasteaeda	OV		
Viimisi vald	Põnnipesa Mängukeskus	Helevalge TÜ	Kaluri tee 5 Haabneeme	
Viimsi vald	Eralasteaed Päikeseratas		Veere 3 Haabneeme	
Viimsi vald	Eralasteaed Tibu		Vahemaa tee 6	
Viimsi vald	Eralasteaed Pääsupoeg		Paakspuu 10	
Viimsi vald	Lastepäevakeskus Viimsi		Amarülluse tee 4	
Viimsi vald	Kelvingi Lasteaed		Meresihi tee 4	
Nissi vald	2 Lasteaeda	OV	-	-

Tallinna linnas ja Harju maakonnas on tekkinud ja tekkimas järjest uusi alternatiivseid lastehoiukohti. Hetkel on kaardistatud Tallinnas 14 eralasteaeda ja harju maakonnas 7 eralasteaeda ja 2 mängutuba kohaliku omavalitsuse asutusena. Teiste alternatiivsete hoiuvõimalustena Tallinna linnas on mängutoad, pere- ja lastekeskused jne., kokku 20 alternatiivset lasstehoiuteenust pakkuvat asutust. Lastehoiukohtade puudus on eelkõige Tallinna linnas ja lähiumbruse omavalitsustes (Maardu, Saku, Saue, Kernu, Aegviidu ja Anija). Tallinna linn toetab eralasteaedasid ja teisi alternatiivseid lasteasutusi.

3.2.Hiiu maakond

Omavalitsus	Lastehoiu võimalused	Juriidiline vorm	Alternatiivsete lastehoiukohtade aadressid	Vajadus lastehoiukohtade järele
Kärdla LV	1 lasteaed	OV	-	-
Kärdla LV	Eralasteaed Mõmmik	OÜ		
Kõrgessaare vald	1 lasteaed	OV	-	-
Pühalepa vald	2 lasteaeda	OV	-	-
Pühalepa vald	Hellamaa Perekeskus	OV	Tempa küla	

Alternatiivsete väikelastehoiu võimaluste kaardistamine Eestis

	(lapsehoiuteenus)			
Emmaste vald	1 lasteaed	OV	-	-
Käina vald	1 lasteaed	OV	-	-

Hiiu maakonnas on 2 alternatiivset lastehoiuasutust; Kärdla eralasteaed Mõmmik OÜ ja Hellamaa Perekeskus kohaliku omavalitsuse asutusena. Hetkel vajadus lastehoiukohtade järele puudub.

3.3 Ida-Viru maakond

Omavalitsus	Lastehoiu võimalused	Juriidiline vorm	Alternatiivsete lastehoiukohtade aadressid	Vajadus lastehoiukohtade järele
Jõhvi LV	2 lasteaeda	OV	-	-
Kiviõli LV	1 lasteaed	OV	-	-
Narva LV	23 lasteaeda	OV	-	-
Sillamäe LV	5 lasteaeda	OV	-	-
Püssi LV	1 lasteaed	OV	-	-
Narva-Jõesuu LV	1 lasteaed	OV	-	-
Kohtla-Järve LV	15 lasteaeda	OV	-	-
Aseri vald	1 lasteaed	OV	-	-
Avinurme vald	1 lasteaed	OV	-	-
Lohusuu vald	1 Lohusuu Huvikeskuse mängurühm	OV	Avinurme tee 18	jah
Mäetaguse vald	1 lasteaed	OV	-	-
Kohtla-Nõmme vald	1 lasteaed	OV	-	-
Kohtla vald	1 lasteaed	OV	-	-
Vaivara vald				
	Olgina laste mängutuba, Vaivara	OÜ		
Tudulinna vald	1 lasteaed	OV	-	-
Toila vald	2 lasteaeda	OV	-	-
Sonda vald	2 lasteaeda	OV	-	-
Lüganuse vald	Koolieelsete laste rühm PK juures	OV	-	-

Alternatiivsete väikelastehoiu võimaluste kaardistamine Eestis

Iisaku vald	1 lasteaed	OV	-	-
-------------	------------	----	---	---

Ida-Viru maakonnas on 2 alternatiivset lastehoiuasutust – Olgina laste mängutuba OÜ ja Lohusuu huvikeskuse mängurühm, kohaliku omavalitsuse asutusena Teistes omavalitsustes on lastehoid kaetud tavalasteaia hoiuvormiga. Lastehoiukohti napib Lohusuu vallas.

3.4 Järva maakond

Omavalitsus	Lastehoiu võimalused	Juriidiline vorm	Alternatiivsete lastehoiukohtade aadressid	Vajadus lastehoiukohtade järele
Paide LV	2 lasteaeda	OV	-	-
Türi LV	2 lasteaeda	OV	-	-
Järva-Jaani vald	1 lasteaed	OV	-	jah
Kabala vald	1 lasteaed	OV	-	-
Lehtse vald	2 lasteaeda	OV	-	-
Ambla vald	1 lasteaed	OV	-	-
Väätsa vald	1 lasteaed	OV	-	-
Koeru vald	1 lasteaed	OV	-	-
Albu vald	2 lasteaeda	OV	-	-
Koigi vald	1 lasteaed	OV	-	-
Imavere vald	1 lasteaed	OV	-	-
Paide vald	1 lasteaed	OV	-	-
Türi vald	2 lasteaeda	OV	-	-
Oisu vald	1 lasteaed	OV	-	-
Roosna-Alliku vald	2 lasteaeda	OV	-	-
Kareda vald	1 lasteaed	OV	-	-

Järva maakonnas alternatiivsed lastehoiuvõimalused puuduvad. Lastehoiuteenus on kaetud kohalike omavalitsuste lasteaedadega. Lastehoiukohti on puudu Järva-Jaani vallas.

2.5. Jõgeva maakond

Omavalitsus	Lastehoiu võimalused	Juriidiline vorm	Alternatiivsete lastehoiukohtade aadressid	Vajadus lastehoiukohtade järele
Jõgeva LV	2 lasteaeda	OV		-
Põltsamaa LV	2 lasteaeda	OV		

Alternatiivsete väikelastehoiu võimaluste kaardistamine Eestis

Jõgeva vald	3 lasteaeda, 2 lasteaed-algkooli			
Mustvee LV	1 lasteaed	OV	-	-
Põltsamaa vald	3 lasteaeda	OV		jah
Saare vald	1 lasteaed	OV	-	-
Pajusi vald	1 lasteaed 1 lasteaed-algkool	OV	-	jah
	1 mängurühm	OV	-	
Palamuse vald	1 lasteaed , koduste laste mängurühm	OV	-	-
Palamuse vald	Palamuse laste-ja Noortekeskus	MTÜ Tootsitoota selts	Suur 6	
Tabivere vald	1 lasteaed	OV	-	-
Puurmani vald	1 lasteaed	OV	-	-
Pala vald	1 lasteaed	OV	-	-
Kasepää vald	Tiheda Lasteaed- algkool	OV	-	

Jõgeva maakonnas, Palamuse vallas tegutseb 1 alternatiivne lastehoiuasutus MTÜ-na ja 1 mängurühm kohaliku omavalitsuse asutusena. Lastehoiukohtade puudus on Põltsamaa ja Pajusi vallas

3.6 Lääne-Viru maakond

Omavalitsus	Lastehoiu võimalused	Juriidiline vorm	Alternatiivsete lastehoiukohtade aadressid	Vajadus lastehoiukohtade järele
Rakvere LV	4 lasteaeda	OV		jah
Rakvere LV	1 Eralasteaed "Kaur"	OÜ	Koidula 14	
Rakvere LV	Mudilaskeskus "Mesimumm"	MTÜ	Laada 10-48	
Rakvere vald	4 lasteaeda	OV		jah
Rakvere vald	Lepna Lastetuba	OV	Energia pst.14-2, Lepna	
Kunda LV	1 lasteaed	OV	-	-

Alternatiivsete väikelastehoiu võimaluste kaardistamine Eestis

Tapa vald	6 lasteaeda			jah
Sõmeru vald	1 lasteaed	OV	-	-
Laekvere vald	1 lasteaed	OV	-	-
Tamsalu vald	3 lasteaeda	OV	-	jah
Kadrina vald	3 lasteaeda	OV		-
Vinni vald	5 lasteaeda	OV	-	-
	Albu Laste Mängutuba	MTÜ		
Vihula vald	Mamsli Mängutuba	Jaanioja Mõis OÜ	Jaanioja 2, Võsu	
	Võsu Laste Mängutuba	MTÜ	Pargi 11	
	Palmse Laste Mängutuba	MTÜ	Palmse	

Lääne-Viru maakonnas on lastehoiukohtade puudus Tamsalu, Tapa ja Rakvere vldades ning Rakvere linnas. Hetkel tegutseb Rakveres 2 eralasteaeda. Vihula vallas 3 ja Vinni vallas 1 mängutuba. Tapa linnas on alustatud perepäevahoiu käivitamisega.

3.7 Lääne maakond

Omavalitsus	Lastehoiu võimalused	Juriidiline vorm	Alternatiivsete lastehoiukohtade aadressid	Vajadus lastehoiukohtade järele
Haapsalu LV	5 lasteaeda	OV		jah
Haapsalu LV	Surra-Murra mängurühm	FIE	Kalda 4	
Nõva vald	Laste päevahoid	OV	-	-
Kullamaa vald	1 lasteaed	OV	-	-
Noarootsi vald	1 lasteaed	OV	-	-
Hanila vald	1 lasteaed, 1 lasteaed-algkool	OV	-	-
Lihula vald	1 lasteaed	OV	-	-
Oru vald	1 lasteaed	OV	-	-
Ridala vald	2 lasteaeda	OV	-	-
Vormsi vald	1 lasteaed-põhikool	OV	-	-
Taebala vald	2 lasteaeda	OV	-	-

Alternatiivsete väikelastehoiu võimaluste kaardistamine Eestis

Martna vald	1 lasteaed, 1 lasteaed-alkkool	OV	-	-
-------------	--------------------------------	----	---	---

Lääne maakonnas on lastehoiuvajadus kaetud valdavalt omavalitsuse poolt pakutavate lastehoiuteenustega. Haapsalu linnas tegutseb 1 laste mängurühm, Nõva vallas on kohaliku omavalitsuse poolt korraldatud perepäevahoid. Lastehoiukohtade puudus on Haapsalu linnas.

3.8 Põlva maakond

Omavalitsus	Lastehoiu võimalused	Juriidiline vorm	Alternatiivsete lastehoiukohtade aadressid	Vajadus lastehoiukohtade järele
Põlva LV	2 Lasteaeda	OV		
Põlva LV	Mängutuba	MTÜ	Jaama 69	-
Põlva LV	Lasterühm algkooli õpilastele	MTÜ	Kooli1	
Orava vald	1 lasteaed	OV	-	-
Ahja vald	1 Lasteaed	OV	-	-
Kanepi vald	1 lasteaed	OV	-	
Valgjärve vald	1 lasteaed	OV	-	-
Vastse Kuuste vald	1 lasteaed	OV	-	-
Kõlleste vald	1 lasteaed	OV	-	-
Laheda vald			-	-
Mikitamäe vald	1 lasteaed	OV	-	-
Mooste vald	1 lasteaed	OV	-	-
	Rasina Mängutuba	OV	Mooste	
Põlva vald	2 lasteaeda, 1 lasteaed-alkkool	OV	-	-
Räpina vald	1 lasteaed	OV	-	-
Värskä vald	1 lasteaed	OV	-	-

Põlva maakonnas on 3 alternatiivset lastehoiu teenusepakkujat. Need on Rasina mängutuba, Mooste valla haldusealas ja Põlva linnas 2 MTÜ-d Põlva mängutuba ja lasterühm algkooli õpilastele.

3.9 Pärnu maakond

Omavalitsus	Lastehoiu võimalused	Juriidiline vorm	Alternatiivsete lastehoiukohtade aadressid	Vajadus lastehoiukohtade järele
Pärnu LV	14 lasteaeda	OV	-	jah
Pärnu LV	Carolina mängumaa	OÜ	Hospitali8-1	
Sindi LV	1 lasteaed	OV	-	-
Kilingi-Nõmme LV	1 lasteaed	OV	-	-
Ruhnu vald	-	-		jah
Varbla vald	Varbla mängurühm	OV	-	jah
Tõstamaa vald	1 lasteaed	OV	-	-
Vändra alev	2 lasteaeda	OV	-	-
Vändra vald	1 lasteaed-alkool	OV		
Vändra vald	Aluste laste loovarendusri ng,	OV	Aluste küla	
	Suurejõe laste loovarendusri ng	OV	Suurejõe küla	-
Sauga vald	1 lasteaed	OV	-	jah
Tahkuranna vald	2 lasteaeda	OV		jah
Are vald	1 lasteaed-alkool	OV		-
Audru vald	2 lasteaeda, 2 lasteaed-alkooli	OV	-	-
Surju vald	1 lasteaed	OV		jah
Tori vald	1 lasteaed	OV		jah
Halinga vald	3 lasteaeda	OV	-	-
Tootsi vald	1 lasteaed	OV	-	-
Häädemeeste vald	1 lasteaed, 1 lasteaed-alkool	OV	-	-
Kaisma vald	1 lasteaed-Põhikool	OV	-	-

Alternatiivsete väikelastehoiu võimaluste kaardistamine Eestis

Paikuse vald	2 lasteaeda	OV	-	-
Saarde vald	1 lasteaed	OV	-	-
Tali vald	1 lasteaed	OV	-	-
Tõstamaa vald	1 lasteaed	OV	-	-
Suigu vald	1 lasteaed 1 lasteaed- algkool	OV		-

Pärnu maakonnas on lastehoiukohtade vajadus Pärnu linnas, just eelkõige väikelaste hoiu korraldamiseks ning Tori, Surju, Tahkuranna, Sauga ja Ruhnu vallas. Alternatiivsete asutustena töötab 2 omavalitsuse poolt finantseeritavat laste loovarendusringi Alustes ja Suurejõesel ning Varbla mängurühm, mis on samuti kohaliku omavalitsuse asutus. Pärnu linnas pakub alternatiivset lastehoiuteenust Caroliina mängumaa.

3.10 Rapla maakond

Omavalitsus	Lastehoiu võimalused	Juriidiline vorm	Alternatiivsete lastehoiukohtade aadressid	Vajadus alternatiivsete lastehoiukohtade järele
Rapla LV	4 lasteaeda	OV	-	-
Rapla LV	Piilupardi Mängutuba	Piilupart OÜ	Viljandi mnt.9	
Rapla vald	1 lasteaed, 1 lasteaed-algkool	OV	-	-
Märjamaa vald	7 lasteaeda			jah
Märjamaa vald	Beebikeskus	OÜ	Märjamaa	
Juuru vald	1 lasteaed, 1 lasteaed-algkool	OV	-	-
Kaiu vald	1 lasteaed	OV	-	-
Järvakandi vald	1 lasteaed	OV	-	-
Kehtna vald	1 lasteaed, 1 lasteaed - algkool	OV	-	-

Alternatiivsete väikelastehoiu võimaluste kaardistamine Eestis

Kohila vald	3 lasteaeda	OV	-	-
	Kohila lasteaia mängutuba	OV		
Käru vald	1 lasteaed	OV	-	-
Raikküla vald	2 lasteaed-alkkooli, 1 lasteaed-põhikool	OV	-	-
Vigala vald	2 lasteaeda	OV	-	-

Rapla maakonnas pakub lastehoiuteenust 3 alternatiivset lasteasutust: Kohila mängutuba, omavalitsuse asutusena, OÜ Piilipart Rapla linnas ja OÜ Märjamaa Beebikeskus. Lastehoiukohti napib Märjamaa vallas.

3.11 Saare maakond

Omavalitsus	Lastehoiu võimalused	Juriidiline vorm	Alternatiivsete lastehoiukohtade aadressid	Vajadus lastehoiukohtade järele
Kuressaare LV	5 Lasteaeda	OV		-
Kuressaare LV	Kesklinna eralasteaed	Saarepiiga koolitus MTÜ	Tallinna 12	
Kuressaare LV	Kõige suurem sõber	MTÜ	Uus-Roomassaare 14a	
Orissaare vald	1 lasteaed	OV		jah
	Päevakeskus	OV	Kuivastu mnt.34	
Salme vald	1 lasteaed	OV	-	-
Kaarma vald	1 lasteaed			jah
	1 mängurühm	OV		
Lümanda vald	1 lasteaed	OV	-	-
Valjala vald	1 Lasteaed	OV	-	-
Pöide vald	1 Lasteaed	OV	-	-
Laimjala vald	1 lasteaed	OV	-	jah
Leisi vald	1 lasteaed Metsküla	OV		-

Alternatiivsete väikelastehoiu võimaluste kaardistamine Eestis

	liitühm			
Kihelkonna vald	1 lasteaed	OV	-	
Kärla vald	1 Lasteaed	OV	-	
Muhu vald	1 Lasteaed	OV	-	
Pihtla vald	-			
Salme vald	1 Lasteaed	OV	-	
Torgu vald	-			

Saare maakonnas tegutsevad 3 alternatiivset lastehoiuasutust nendest 2 Kuressaares ja 1 Orissaares. Teistes omavalitsustes on lastehoiu vajadused rahuldatud omavalitsuste lasteaedadega või hoiavd vanavanemad ja lapsehoidjad. Lastehoiukohti napib Orissaare, Laimjala ja Kaarma vallas.

3.12 Tartu maakond

Omavalitsus	Lastehoiu võimalused	Juriidiline vorm	Alternatiivsete lasteasutuste aadressid	Vajadus lastehoiukohtade järele
Tartu LV	27 lasteaeda	OV		jah
Tartu LV	Eralasteaed Väike Pauline	MTÜ	Jakobi 15	
Tartu LV	Eralasteaed Seitse Sõpra	MTÜ	Nurme 49	
Tartu LV	Eralasteaed Päkapiikk	MTÜ	Sepikoja 16	
Tartu LV	Eralasteaed Cipollino	Remante OÜ	Metalli 1	
Tartu LV	Anni Mängumaa	MTÜ	Rüütli 24	
Tartu LV	Annelinna Lelula,	Le-lu-la MTÜ	Uus 56, Kalda tee 34	
Tartu LV	Mängumaa Kukerpall	MTÜ	Jakobi 39	
Tartu LV	Meie Mängurühm	MTÜ	Filosoofi 16	
Elva LV	3 lasteaeda	OV		-
	Perepäevahoid			jah
Kallaste LV	1 lasteaed	OV		-

Alternatiivsete väikelastehoiu võimaluste kaardistamine Eestis

Tartu vald	1 lasteaed	OV		-
Alatskivi vald	1 lasteaed	OV		-
Haaslava vald	1 lasteaed	OV		-
Kambja vald	1 lasteaed	OV		-
Konguta vald	1 lasteaed	OV		-
Laeva vald	1 lasteaed	OV		-
Luunja vald	1 lasteaed	OV		-
Meeksi vald	-			-
Mäksa vald	1 lasteaed-alkkool	OV		-
Nõo vald	2 lasteaeda	OV		-
Peipsiääre vald	1 lasteaed	OV		-
Puhja vald	1 lasteaed	OV	-	-
Rannu vald	1 lasteaed	OV	-	-
Rõngu vald	1 lasteaed	OV	-	-
Vara vald	1 lasteaed	OV	-	-
Võnnu vald	1 lasteaed	OV	-	-
Ülenurme vald	2 lasteaeda	OV	-	-

Tartu maakonnas napib lasteaiakohti Tartu linnas ja Elva linnas. Tartu linn kavndab lähiperioodil lasteaedade juurdeehitisi ja uute rühmade avamist olemasolevate lasteaedade juurde. Linnas tegutseb 4 eralasteaeda, mida linn toetab pearahaga ja 4 mängurühma, kus korraldatakse lastehoiu teenust ning mida linn toetab projektipõhiselt. Elva linn on alustanud perepäevahoiu teenuse käivitamisega, et leevendada lasteaiakohtade puudust ja luua alternatiivseid lastehoivuvõimalusi. Teistes Tartumaa omavalitsustes on enamasti lastehoiu vajadused rahuldatud.

3.13 Valga maakond

Omavalitsus	Lastehoiu võimalused	Juriidiline vorm	Alternatiivsete lastehoiu-kohtade aadressid	Vajadus Lastehoiu-kohtade järele
Valga LV	4 lasteaeda	OV		
Tõrva LV	2 lasteaeda	OV	-	-
Otepää vald	3 lasteaeda	OV	-	-
Palupera vald	1 eralasteaed	MTÜ „Hellenurme Mõis“	Hellenurme	-

Alternatiivsete väikelastehoiu võimaluste kaardistamine Eestis

Tõlliste vald	3 lasteaeda	OV	-	-
	Sooru Arendus	MTÜ	Sooru	
Helme vald	1 lasteaed- algkool	OV	-	-
Karula vald	1 lasteaed - algkool	OV	-	-
Puka vald	1 lasteaed, 1 lasteaed- algkool	OV	-	-
Sangaste vald	1 lasteaed	OV	-	-
Taheva vald	1 lasteaed- algkool	OV	-	-
Hummuli vald	1 lasteaed	OV	-	jah
Hummuli vald	Kooreküla Päevakeskus	OV	-	-
Õru vald	1 lasteaed	OV	-	-

Valga maakonnas on lastehoiuteenus korraldatud kohaliku omavalitsuse lasteaedades. Palupera vallas tegutseb eralasteaed MTÜ Hellenurme mõis ja Tõlliste vallas Sooru arenduskeskus. Hetkel jääb lasteaiakohtadest vajaka Hummuli vallas.

3.14 Viljandi maakond

Omavalitsus	Lastehoiu võimalused	Juriidiline vorm	Alternatiivsete lastehoiukohtade aadressid	Vajadus lastehoiukohtade järele
Viljandi LV	6 lasteaeda	OV	-	jah
Mõisaküla LV	1 lasteaed	OV	-	-
	Päikesekillu Perekeskus	MTÜ	Posti 24	
	Mõnna Mängutuba	MTÜ	Jakobsoni 21a	
Võhma LV	1 lasteaed	OV	-	jah
Abja vald	1 lasteaed	OV	-	-
Kõpu vald	2 lasteaiarühma Kõpu Põhikooli juures	OV	-	jah

Alternatiivsete väikelastehoiu võimaluste kaardistamine Eestis

Pärsti vald	4 lasteaeda	OV	-	-
Käru vald	1 lasteaed	OV	-	-
Halliste vald	2 lasteaeda	OV	-	-
Karksi vald	2 lasteaeda	OV	-	-
Kolga-Jaani vald	2 lasteaeda	OV	-	-
Paistu vald	1 lasteaed	OV	-	-
Saarepeedi vald	1 lasteaed	OV	-	-
Suure-Jaani vald	1 lasteaed	OV	-	-
Tarvastu vald	3 lasteaeda	OV	-	-
Viiratsi vald	3 lasteaeda, 2 lasteaed- algkooli	OV	-	-
Kõo vald	1 lasteaed	OV	-	-

Viljandi maakonnas pakuvad alternatiivset lastehoidu 2 mittetulundusühingut

Mõisakülas:

Päikesekillu Perekeskus ja Mõnna mängutuba. Teistes omavalitsustes on lastehoiuteenus kaetud kohalike omavalitsuste lasteaedadega. Vajadus lastehoiukohtade järele on Viljandi

linnas, Võhma linnas ja Kõpu vallas, kus praegu tegutsvad 2 lasteaiarühma Kõpu Põhikooli juures.

3.16 Võru maakond

Omavalitsus	Lastehoiu võimalused	Juriidiline vorm	Alternatiivsete lastehoiukohtade aadressid	Vajadus lastehoiukohtade järele
Võru LV	4 lasteaeda	OV	-	jah
Võru vald	3 lasteaeda	OV	-	-
Lasva vald	1 lasteaed	OV	-	jah
Varstu vald	1 lasteaed	OV	-	-
Haanja vald	1 lasteaed	OV	-	-
Antsla vald	1 lasteaed- algkool	OV	-	-
Meremäe vald	2 lasteaeda	OV	-	-
Rõuge vald	1 lasteaed	OV	-	-
Mõniste vald	1 lasteaed- põhikool	OV	-	-
Urvaste vald	Kuldre laste Mängutuba	OV	-	-
Vastseliina	1 lasteaed	OV	-	-

Alternatiivsete väikelastehoiu võimaluste kaardistamine Eestis

vald				
Misso vald	1 lasteaed	OV	-	-
Sõmerpalu vald	1 lasteaed	OV	-	-

Võru maakonnas on enamasti lastehoiuteenus rahuldatud. Hetkel napib lasteaiakohti Võru linnas ja Lasva vallas. Paljud Võru ümbruse elanikud kasutavad linna lastehoiuteenuseid, kuna seal on lastevanemate töökoht. Urvaste valla ülalpidamisel on alternatiivse lastehoiuteenusena Kuldre laste mängutuba.

Kokkuvõte

Uurimuse käigus küsitleti 15 maakonna kohaliku omavalitsust ning kaardistati maakonniti alternatiivsed lastehoiu võimalused ja vajadused.

Tulemustest selgus, et põhiliselt on lastehoiu vajadused kaetud munitsipaallasteaedadega. Alternatiivseid lastehoiuteenuseid pakutakse enamasti linnades või väiksemates maakohtades, kus lasteaed puudub. Käesolevas uurimuses on kaardistatud alternatiivsed lasteasutused 2005.a. seisuga. Nendeks on erinevate nimetustega asutused, kes pakuvad alternatiivset lapsehoiu teenust (mängutuba, lastekeskus, perekeskus jne.).

Juriidilisteks vormideks on osauhing, mittetulundusühing, täisühing, füüsilisest isikust ettevõtja või omavalitsuse asutus. Sageli on lastehoid üks tegevusvaldkond ettevõtte paljude tegevuste hulgas.

Kahtlemata ei ole need kaugeltki kõik lapsehoiu teenust pakkuvad asutused Eestis. Senini puudub ühtne register alternatiivsete lastehoiuvõimaluste kohta ja nende tegevus on koordineerimata.

Kohalikud omavalitsused toetavad neid asutusi vastavalt vajadustele ja võimalustele. Ühtne toetuste süsteem senini puudub. Toetatakse enamasti koolitusluba omavaid eralasteaedasid, aga ka teisi eralasteasutusi projektipõhiselt ühekordsete toetustena. Alternatiivsete lastehoiukohtade vajaduse tuleneb eelkõige ühiskonnas toimunud muutuste tõttu, perekonna struktuuri muutus, elanikkonna ränne riigi piires ja riikide vahel, naiste suurenev osalus tööturul jne.

Oluline on pakkuda paindlikke lastehoiuteenuseid nii linnas kui ka maal ja sellises vormis, mis vastaks laste ja lapsevanemate muutuvatele vajadustele.

Töötada välja ühtne koordineeritud süsteem alternatiivsete lastehoiuteenuse pakujatele ning kehtestada vastavad tervisekaitse nõuded.

Toetada alternatiivsete lastehoiukohtade arengut ja kvaliteeti.

Kasutatud kirjandus

Ainsaar, M 2004. Lastehoid eesti peredes. Rahvastikuministri büroo.

Eesti vabariigi haridusseadus, vastu võetud 23.03.1992.a.

Eesti laste ja perepoliitika kontseptsioon, vastu võetud 11.02.2003.a.

Euroopa Nõukogu Ministrite Komitee soovitused (2002)8 laste päevahoiuks
18.09.2002.a.

Koolieelse lasteasutuse seadus, vastu võetud 18.02.1999.a.

Koolieelse lasteasutuse tervisekaitse-, terviseedendamise, päevakavade koostamise ja
toitlustamise nõuded, kinnitatud sotsiaalministri 25.10. 1999.a. määrusega 31.

Riigi Teataja I 1993, 40, 59390